

УДК 658. 62. 018. 2:687

ЄФРЕМЕНКОВА Н. А.

Київський національний університет технологій та дизайну

ОЦІНКА ЯКОСТІ ЯК СКЛADOVA КОМПЛЕКСНОГО ПІДХОДУ ДО ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ШВЕЙНИХ ВИРОБІВ

Мета. Стаття має за мету визначення ефективних шляхів досягнення високого рівня якості швейних виробів для нарощування виробництва вітчизняної продукції та забезпечення імпортозаміщення.

Методика. Дослідження шляхів досягнення високого рівня якості продукції швейних підприємств базувалось на використанні загальнонаукових методів дослідження, таких як спостереження, опис; теоретичних, таких як аналіз, узагальнення, систематизація, класифікація.

Результати. Визначено чинники досягнення ефективності в діяльності вітчизняних швейних підприємств, підкреслено важливість впровадження діяльності з оцінки якості продукції в якості індикатора відповідності продукції найкращим світовим зразкам, інструмента підвищення рівня якості продукції вітчизняних виробників, стимулу для інновацій в промисловій сфері.

Наукова новизна. Запропоновано використання системи оцінки якості продукції порівняно з найкращими зарубіжними аналогами для здійснення ефективного імпортозаміщення.

Практична значимість. Використання постійно діючої системи оцінки якості продукції вітчизняними підприємствами сприяє впровадженню інноваційних технологій з метою досягнення відповідності рівня якості вітчизняних товарів найкращим зарубіжним аналогам.

Ключові слова: оцінка якості продукції, рівень якості продукції, експертний метод, диференційний метод, комплексний метод.

Вступ. Високий рівень якості продукції є запорукою її конкурентоспроможності. В той же час, забезпечення високого рівня конкурентоспроможності дозволяє сучасним підприємствам досягти комерційного успіху за умови прогнозування та задоволення потреб споживачів, одночасно забезпечуючи зростання добробуту суспільства. Таким чином, належний рівень управління якістю на підприємствах є суттєвим важелем соціально-економічного розвитку України. Підвищення ефективності управління якістю досліджувалось та продовжує досліджуватись багатьма науковцями світу. Проблема підвищення якості розглядається з точки зору національного, політичного, економічного, соціального, науково-технічного та організаційного аспектів.

Попереднє дослідження проблеми підвищення рівня якості швейної продукції в Україні дозволило встановити, що варто вивчати позитивний досвід підприємств, які працюють в умовах толінгу [1]. Важливо впроваджувати ефективні та корисні елементи їх діяльності: використання ідентифікації матеріалів, комплектуючих, пакування для подальшої ідентифікації продукції; здійснення внутрішньогосподарського контролю. Аналіз шляхів зниження витрат показав, що удосконалення процесу моделювання, проектування, конструювання одягу з використанням комп'ютерної техніки дозволяє знизити терміни підготовки моделей, підвищити рівень якості розгортки виробів, знизити витрати на їх

виготовлення. Сучасні системи автоматизованого проектування одягу забезпечують збільшення продуктивності праці вдвічі, зменшуючи тим самим собівартість продукції при високому рівні якості.

Постановка завдання. Метою статті є подальше дослідження проблеми суттєвого зростання рівня якості швейних виробів вітчизняних підприємств, шляхів створення потенціалу вітчизняних підприємств для забезпечення імпортозаміщення завдяки нарощуванню випуску конкурентоспроможної вітчизняної продукції.

Результати дослідження. Дослідження причин занепаду українського ринку одягу Українською маркетинговою групою показало незадоволеність 45% вітчизняних споживачів невідповідністю критерію ціна / якість, 37% вітчизняних споживачів – низькою якістю продукції; 31% споживачів зазначили, що асортимент одягу вузький, 14% споживачів вважають, що асортимент одягу не відповідає тенденціям моди. Майже третина опитаних респондентів незадоволена відсутністю мережі магазинів, де можна придбати вітчизняну продукцію [2]. На внутрішньому ринку України фактично відбувається заміщення вітчизняної продукції легкої промисловості, орієнтованої на споживача, імпортними аналогами. Одяг, що випускається вітчизняними підприємствами, за оцінками Української асоціації підприємств легкої промисловості, займає лише 10-15 % ринку. Зрозуміло, що така ситуація є неприйнятною для держави та потребує кардинальної зміни. Найбільш реальні перспективи вітчизняної економіки суттєво пов'язані з розвитком внутрішнього ринку, намаганням задовольнити потреби внутрішнього ринку за рахунок власного виробництва товарів, що дозволить зменшити імпорт. Системність, комплексність державної політики щодо розвитку внутрішнього ринку і стимулювання імпортозаміщення має стати платформою для рушійних змін в галузі легкої промисловості [3].

В свою чергу, швейні підприємства України мають наполегливими зусиллями сприяти покращенню ситуації на ринку, створюючи конкурентоспроможну продукцію та забезпечуючи собі сталий розвиток. Ланцюжком, що пов'язує високий технологічний рівень якості швейних виробів та сучасні вимоги споживачів до продукції може стати впровадження діяльності з оцінки якості продукції.

На сьогоднішній день термін «оцінка» як правило згадується в зв'язку з оцінкою відповідності якості продукції. Згідно Закону України «Про підтвердження відповідності», оцінка відповідності – це процес, який демонструє, що встановлені вимоги щодо продукції, процесу, послуги, системи, особи чи органу були виконані, а процедура оцінки відповідності прямо чи опосередковано використовується для визначення того, чи виконуються встановлені вимоги у відповідних технічних регламентах чи стандартах. Процедури оцінки відповідності включають процедури відбору зразків, випробування, здійснення контролю, оцінку, перевірку, реєстрацію, акредитацію та затвердження, а також їх поєднання [4]. Таким чином, сутність терміну «оцінка відповідності» розкриває відповідність показників якості продукції змісту технічних регламентів та стандартів, стосується продукції, що вже випускається підприємством.

Сутність же терміну «оцінка якості» передбачає встановлення рівня якості продукції у порівнянні з базовим зразком, що обрано в якості еталону. Вибір еталону здійснюється з урахуванням існуючої матеріально-технічної бази підприємства, можливості втілення

інновацій у виробництво, сучасних тенденцій в області естетики, ергономіки, екології. Правильний вибір еталону дає можливість суттєво наблизитись до світового рівня конкурентоспроможної продукції, даючи поштовх для розвитку власного підприємства.

Таким чином, маючи за мету реально здійснити імпортозаміщення, отримати продукцію, що здатна наблизитись до кращих імпорتنих зразків, швейні підприємства України мають системно підійти до впровадження постійно діючої системи оцінки якості та споживчих показників вітчизняної продукції порівняно з найкращими зарубіжними аналогами. Оцінка якості, як процес, може стати для підприємства базою майбутнього фінансового успіху за умови залучення для її проведення висококваліфікованих спеціалістів підприємства.

Інформація для здійснення оцінки якості може отримуватись різними шляхами. Методи отримання інформації для оцінки якості продукції є аналітичними. Ними є експертний, соціологічний, експериментальний, розрахунково-інструментальний. Вони є підґрунтям для визначення рівня якості продукції, формування та формулювання висновків за результатами проведеного дослідження. Вибір методів оцінки показників споживних властивостей, кількісної та якісної їх характеристики залежить від мети оцінки, специфіки товару, номенклатури показників споживних властивостей та конкретних умов оцінки.

Опитування експертів, що обираються для здійснення оцінки якості, є дослідженням точки зору професіоналів, які працюють не менше 10 років та мають високу кваліфікацію технолога, конструктора, інженера в швейній галузі. Результати таких досліджень дадуть інформацію стосовно вагомості показників споживних властивостей, що розглядаються; фактичного стану рівня якості продукції, що випускається підприємством та обраного зразка - еталона.

Враховуючи сучасні тенденції та реалії ринку, а саме можливість фінансового успіху підприємства за умови його активної діяльності з метою завоювання лояльності споживачів, варто підкреслити важливість використання різноманітних методів вивчення уподобань споживачів. Одним з найбільш результативних методів визнається опитування. Чинником, що свідчить на користь анкетування споживачів є той факт, що суб'єктивність думки виробника стосовно рівня якості власної продукції часто не підтверджується отриманням належних прибутків. До того ж, як показує практика, результати опитування споживачів часто стають неочікуваними для дослідників. Ефективність вивчення думки споживачів стосовно рівня якості продукції, що досліджується, залежить від професійно складеної анкети по формі та змісту, правильно визначеного споживацького сегменту. Доцільно включати в анкету питання стосовно хімічного складу текстильних матеріалів, силуету, стилю, крою деталей, оздоблювальних елементів. Враховуючи залежність попиту на швейну продукцію від відповідності пануючому стилю та напрямкам моди, отримані результати дослідження споживчих уподобань мають невідкладно впроваджуватись у виробництво. В той же час, маркетингові структури швейного підприємства мають активно відслідковувати модні тенденції в світі, підбираючи для власного підприємства сучасні зразки продукції, що мають стати прототипами для імпортозаміщення.

Дані, необхідні для планування виробничих програм підприємства, можна отримувати також за результатами експериментів, що мають проводитись з залученням споживачів

продукції. Такі експерименти можуть стосуватися дослідження ергономічних властивостей продукції, а також зносостійкості. Корисними є використання необхідних інструментальних вимірів, розрахунків, використання типових формул, таблиць, побудова оціночних шкал, залежностей.

Методи отримання інформації (експертний, соціологічний, експериментальний, розрахунково-інструментальний) є підґрунтям для оцінки якості продукції, а саме – визначення рівня якості продукції, формування та формулювання висновків за результатами проведеного дослідження. Рішення про застосування методу оцінки якості – диференційного, комплексного або змішаного, приймається з урахуванням необхідності забезпечити його проведення в задані виробничою необхідністю терміни, а також можливістю отримати максимально точні та повні результати.

Диференційний метод визначення рівня якості виробу наглядно демонструє показники якості товару, за якими він суттєво відрізняється від обраного базового зразка. Цей метод варто проводити у випадках, коли достатньо провести порівняння рівня якості досліджуваної продукції і базового зразка лише за окремими показниками. Диференційний метод дозволяє визначити, за якими показниками досліджуваний товар випереджає або відстає від базового зразка. Цей метод оцінки рівня споживних показників якості може застосовуватися на всіх етапах життєвого циклу товару – від проектування до споживання. Якщо відносні показники якості більші або дорівнюють одиниці, то рівень якості оцінюваного товару вищий або рівний базовому зразку і, навпаки, якщо вони менші за одиницю, то оцінюваний товар має нижчий рівень якості від базового зразка.

Комплексний метод має застосовуватися в тих випадках, коли необхідно представити рівень якості товару одним узагальненим показником, що вміщує в собі функції одиничних показників якості. Узагальнюючий показник якості товару може бути виражений головним показником, що віддзеркалює основне призначення товару або інтегральним показником якості, який дозволяє врахувати економічний ефект від споживання або ціну споживання при загальному кінцевому результаті. Інтегральний показник якості може бути представленим як середньозважений показник якості. Інтегральний показник рівня якості товару характеризує економічний ефект від підняття якості тих чи інших споживних властивостей товару. Суть його полягає у відношенні підсумкового сумарно-корисного ефекту від споживання товару до суми витрат на його створення і експлуатацію. Підсумковий корисний ефект може бути представлений як головним показником, так і середньозваженим показником рівня якості товару, а сума витрат на створення і експлуатацію товару може бути підрахована за методиками, викладеними у відповідних нормативних документах або за фіксацією витрат у період експлуатації. Маючи можливість скористатися послугами висококваліфікованого експерту, підприємство може обмежитись експрес-методом, під яким розуміють визначення комплексного показника рівня якості шляхом аналізу значень окремих показників якості, зовнішнього вигляду товару без попередньої їх оцінки і встановлення коефіцієнтів вагомості. Але спеціалісти високого класу, безумовно, все одно враховують важливість окремих показників, їх взаємозв'язок, розглядають якість як складну систему, використовуючи знання, пам'ять і надбаний досвід.

Висновки. Ситуація на внутрішньому ринку України, коли його насичення фактично

відбувається за рахунок заміщення вітчизняної продукції легкої промисловості на імпортні аналоги, є неприйнятною для держави та потребує пошуків шляхів її виправлення. Пошук резервів для імпортозаміщення продукції та їх реалізація дозволять створити нові робочі місця, використати місцеві ресурси, розвивати власні підприємства, підвищувати рівень конкурентоспроможності продукції, підприємства, країни в цілому. Вітчизняні товари, що мають витіснити з ринку імпортні та опанувати внутрішній ринок, повинні відповідати світовому техніко-економічному рівню, найкращим світовим зразкам. Оцінка якості товарів має стати індикатором відповідності продукції найкращим світовим зразкам, інструментом підвищення рівня якості продукції вітчизняних виробників, стимулом для інновацій в промисловій сфері.

Перспективами подальших досліджень шляхів підвищення рівня якості продукції, рівня її конкурентоспроможності є впровадження системи моніторингу споживачького попиту на базі фірмових магазинів вітчизняних виробників, а також дослідження ефективних інструментів розробки та впровадження інноваційної продукції з поліпшеними якістьми.

Список використаної літератури

1. Єфременкова Н.А., Байдак Т.В. Шляхи підвищення якості швейних виробів в умовах толінгу // Вісн. КНУТД. – 2015. – №1 (83), С. 59-65.
2. Промислова політика посткризової економіки: кол. монографія / [Дейнеко Л.В., Якубовський М.М., Шелудько Е.І. та ін.]; за ред. д-ра екон. наук, проф. Л.В. Дейнеко; за ред. д-ра екон. наук, проф. М.М. Якубовського; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогноз. НАН України» – К., 2014. – 316 с.
3. Пріоритети політики імпортозаміщення у стратегії модернізації промисловості України. – К.: НІСД, 2012. – 71 с.
4. Закон України «Про підтвердження відповідності» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, N 32, ст. 169) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2406-14>.

ОЦЕНКА КАЧЕСТВА КАК ЭЛЕМЕНТ КОМПЛЕКСНОГО ПОДХОДА К ПОВЫШЕНИЮ УРОВНЯ КАЧЕСТВА ШВЕЙНЫХ ИЗДЕЛИЙ

ЕФРЕМЕНКОВА Н. А.

Киевский национальный университет технологий и дизайна

Цель статьи состоит в нахождении эффективных путей достижения высокого уровня качества швейных изделий для наращивания производства отечественной продукции и обеспечения импортозамещения.

Методика. Исследование путей достижения высокого уровня качества швейных изделий осуществлялось при помощи общенаучных методов исследования, таких, как наблюдение, описание; теоретических, таких, как анализ, обобщение, систематизация, классификация.

Результаты. Установлены факторы достижения эффективности в деятельности отечественных швейных предприятий, подчеркнута важность внедрения деятельности по оценке качества продукции в качестве индикатора соответствия продукции лучшим

мировым образцам, инструмента повышения уровня качества продукции отечественных производителей, стимула для инноваций в промышленной сфере.

Научная новизна. Предложено использование системы оценки качества продукции в сравнении с лучшими зарубежными аналогами для осуществления эффективного импортозамещения.

Практическая значимость использования постоянно действующей системы оценки качества продукции отечественными предприятиями способствует внедрению инновационных технологий с целью достижения соответствия уровня качества отечественных товаров лучшим зарубежным аналогам.

Ключевые слова: оценка качества продукции, уровень качества продукции, экспертный метод, дифференциальный метод, комплексный метод.

QUALITY CONTROL AS A FACTOR OF COMPREHENSIVE APPROACH TO IMPROVE GARMENTS QUALITY

IEFREMENKOVA N.A.

Kyiv National University of Technologies and Design

Purpose. The goal of the article is to identify the effective ways of achieving high quality of garments in order to increase domestic manufacturing and support import substitution.

Methodology. The study of the ways of achieving high quality of garments in toll manufacturing is conducted by applying both general scientific methods, such as observation and description, and theoretical methods, such as analysis, generalization, systematization and classification.

Findings. Factors of achieving domestic manufacturing efficiency were identified. Highlighted importance of implementing products quality controls as an indication of quality conformity to the world's best samples and driving force to improve domestic products quality, and incentive to innovation in manufacturing.

Scientific novelty (originality). Suggested implementation of continuous approach for controls of domestic products quality characteristics compared to the world's best practice in order to ensure import substitution.

Practical value. Continuous approach of domestic products quality characteristics control contributes to incentive to innovation in manufacturing and indication of quality conformity to the world's best samples.

Key words: products quality control, products quality characteristics, expert method, differential method, complex method.